

ingediend op **1775** (2022-2023) – Nr. 1
5 juli 2023 (2022-2023)

Voorstel van resolutie

van Staf Aerts, Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout,
Meyrem Almaci, Imade Annouri en Elisabeth Meuleman

over de Israëlische annexatie
van bezet Palestijns gebied

TOELICHTING

De Israëlische regering ontketende de afgelopen weken een ongekend offensief op de bezette Westelijke Jordaanoever. Het is de grootste militaire operatie in een Palestijnse stad op de Westbank sinds de tweede intifada, begin jaren 2000. In de eerste 5,5 maanden van dit jaar werden minstens 145 Palestijnen gedood door het Israëlische leger, waardoor 2023 in sneltreintempo op weg is om het dodelijkste jaar te worden voor Palestijnen sinds het einde van de tweede intifada. Het gaat voornamelijk om Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever, bij Israëlische militaire invallen of aanvallen door Palestijnse aanvallers of Israëlische kolonisten.

Met de militaire operatie in Jenin, onder de naam 'Huis en tuin', heeft de extreem-rechtse regering van premier Benjamin Netanyahu opnieuw een grens overschreden. Het Israëlische leger is Jenin binnengevallen met tweeduizend soldaten, helikopters en bombarderende drones. Luchtaanvallen in dat gebied zijn zeer uitzonderlijk. Huizen zijn zwaar beschadigd en straten zijn omgewoeld door militaire bulldozers. Minstens twaalf Palestijnen tussen 16 en 23 jaar – vijf van hen nog minderjarig – kwamen al om bij de operatie. Meer dan 3500 inwoners zijn al gevlucht voor het nieuwe geweld. Het gaat vooral om families met kinderen, die zonder bagage en met de handen in de lucht het gebied verlaten.

Tegelijkertijd wordt de Israëlische annexatie van de Westelijke Jordaanoever steeds intensiever. Sinds het aantreden van de nieuwe Israëlische regering in december 2022, is de bouw van meer dan twaalfduizend extra wooneenheden gepland in de Israëlische nederzettingen. Ter vergelijking: in 2022 werden er in één jaar 4427 wooneenheden goedgekeurd. Sinds 18 juni 2023 is de Israëlische minister van Financiën Bezalel Smotrich ook verantwoordelijk voor de planning van nieuwe nederzettingen. Het goedkeuringsproces voor nieuwe nederzettingen is daarnaast sterk ingekort, van zes fasen naar twee. In de nieuwe procedure geeft Smotrich het eerste groene licht, waarna de beslissing wordt getoetst door een planningscommissie. Er is niet langer sprake van 'checks and balances' door de betrokkenheid van politieke of militaire organen, wat de internationale gemeenschap voorheen in staat stelde druk uit te oefenen op de Israëlische regering om nieuwe bouwprojecten te blokkeren, zoals het geval was met de E1-nederzetting.

Bezalel Smotrich is een extremistische kolonist die actief de annexatie van Palestijns gebied promoot en al publiekelijk heeft verklaard dat "het Palestijnse volk een uitvinding is". Sinds 23 februari 2023 is hij ook belast met het burgerlijk bestuur op de Westelijke Jordaanoever en in die hoedanigheid controleert hij de (on)ontwikkeling van Palestijnse structuren in zone C. De aanwezigheid van die extremistische figuren in de Israëlische regering gaat hand in hand met een toename van geweld door radicale Israëlische kolonisten tegen Palestijnse burgers. De afgelopen maanden vielen grote groepen kolonisten meermaals Palestijnse dorpen aan, zoals in Huwara en – recenter – in Turmus Ayya. Telkens werden huizen, voertuigen en gewassen in brand gestoken, vernielingen aangericht en Palestijnse burgers aangevallen. Die kolonisten voelen zich gesterkt door de steun vanuit de Israëlische regering, het feit dat het Israëlische leger zo goed als nooit ingrijpt en dat de daders niet gestraft worden.

Vestigingskolonialisme

De Westelijke Jordaanoever, inclusief Oost-Jeruzalem, werd door Israël veroverd tijdens de Zesdaagse Oorlog van 1967. Vandaag leven er bijna zeshonderdduizend Israëli's in meer dan tweehonderd illegale nederzettingen. De Israëlische regering neemt bijkomende maatregelen die de bouw van nieuwe nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever moeten vergemakkelijken. Het bouwen van illegale nederzettingen door Israël in bezet Palestijns gebied stuit al geruime tijd op

internationale kritiek, en deed het conflict met gewapende Palestijnse groepen al meermaals opflakkeren.

In 2016 bestempelde de VN-Veiligheidsraad die nederzettingen nogmaals als een flagrante schending van het internationale recht en riep Israël op om alle activiteiten op dat vlak te stoppen. De Palestijnen willen een eigen staat oprichten in de Westelijke Jordaanoever, de Gazastrook en Oost-Jeruzalem. De militaire operatie toont opnieuw aan dat het uiteindelijke doel van Israël is om elke hoop op zelfbeschikking voor de Palestijnse bevolking af te nemen.

Internationale veroordelingen

Hulporganisatie Artsen Zonder Grenzen (AZG) klaagt aan dat de ziekenwagens niet tot bij de gewonden raken. Ambulances worden geramd door pantserwagens. AZG noemt het gebruik van aanvalshelikopters en droneaanvallen in zo'n dichtbevolkt gebied schandalig. AZG vraagt om medische structuren, ziekenwagens en patiënten te respecteren.

De hoge commissaris van de Verenigde Naties voor de Mensenrechten, Volker Türk, oordeelt dat Israël dringend iets moet veranderen aan het beleid en het optreden in de bezette Westelijke Jordaanoever en voldoen aan de internationale standaarden voor mensenrechten, waaronder het beschermen en respecteren van het recht op leven. Volgens hem gaan zowel Israëli's als Palestijnen gebukt onder het geweld. Israël moet volgens hem doen wat het kan om dodelijk geweld te voorkomen. Als er toch doden vallen, moet goed onderzoek worden verricht.

Toenemend protest tegen ondemocratische hervormingen

Al het hele jaar komen tienduizenden Israëli's in heel het land op straat tegen de plannen van Netanyahu om het Hooggerechtshof te hervormen. De regering wil de macht verzwakken van het Hooggerechtshof, dat ze beschuldigt van overmatige politieke inmenging. De Israëli'sche burgermaatschappij slaagde er in eerste instantie in om Netanyahu af te laten zien van zijn poging om de onafhankelijke rechterlijke macht te controleren. Nu dreigt de meerderheid de geplande ondemocratische hervormingen alsnog goed te keuren.

Volgens critici brengt de regering-Netanyahu zo de scheiding der machten in gevaar en stort ze het land in een politieke crisis. Het opperste gerechtshof is de enige rem op de radicale ambities van Netanyahu en zijn extremistische coalitiepartners. Als de premier erin zou slagen de rechterlijke macht onder controle te krijgen, evolueert het land steeds meer naar een autocratie.

Tijd voor acties

Beschuldigingen en bezorgdheden over wat er gebeurt in bezet Palestijns gebied schieten tekort. Er zijn concrete, harde acties nodig. De Europese Unie heeft de macht om hier impact te hebben, maar ook lidstaten zelf kunnen stappen zetten.

De situatie in Israël en de Palestijnse gebieden is onhoudbaar en leidt regelmatig tot geweldsuitbarstingen, waarbij onschuldige burgers het slachtoffer zijn. België en de EU moeten zich actief inzetten om te komen tot een rechtvaardige, duurzame oplossing.

De indieners van dit voorstel van resolutie vragen aan de Vlaamse Regering dat ze op haar bevoegdheidsdomeinen initiatieven neemt of ondersteunt op verschillende niveaus en met verschillende doelstellingen.

Een eerste stap is een erkenning en sterke veroordeling van de illegale Israëlische annexatie. De bezetting blijft uitbreiden, waarbij Palestijnse families uit hun huizen verdreven worden. Daarmee schendt Israël het internationaal recht op flagrante wijze. Er is sprake van een Israëliësch beleid van apartheid ten aanzien van Palestijnse burgers; België en de internationale gemeenschap moeten dat benoemen en veroordelen.

Louter politieke veroordelingen zijn onvoldoende. De straffeloosheid moet stoppen. De indieners van dit voorstel van resolutie pleiten voor doeltreffende, strenge sancties tegen Israël. Concreet kan dat gaan over gerichte sancties voor Israëlische bewindslieden en gewelddadige kolonisten. Belangrijk is ook de instelling van een verbod op producten uit illegale Israëlische nederzettingen. De Vlaamse Regering kan een Europees kader mee bepleiten, maar hoeft niet af te wachten om maatregelen te treffen.

Een duurzame oplossing voor het conflict is alleen mogelijk als de Palestijnse staat erkend wordt. De Vlaamse Regering kan haar internationale relaties gebruiken om dat te bepleiten.

Belangrijk voor vredesonderhandelingen is dat de talloze vredes- en mensenrechtenorganisaties in Palestina en Israël worden gehoord. Ze moeten actief gesteund worden.

De indieners vinden ook dat het associatieakkoord tussen de EU en Israël moet worden opgeheven, zolang Israël het niet naleeft. In het bijzonder heeft dit betrekking op artikel 2 inzake de eerbiediging van de democratische beginselen en de fundamentele mensenrechten en artikel 83 betreffende de regel van oorsprong.

Staf AERTS
Mieke SCHAUVLIEGE
Jeremie VANEECKHOUT
Meyrem ALMACI
Imade ANNOURI
Elisabeth MEULEMAN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de Conventie van Genève van 1949, die bepaalt dat de verdragspartijen het internationaal humanitair recht moeten doen respecteren;
 - 2° de relevante resoluties van de VN-Veiligheidsraad (VN: Verenigde Naties), waaronder resolutie 242 van 22 november 1967, die de verwerving van territorium door oorlog veroordeelt, vraagt om de terugtrekking van de Israëlische strijdkrachten vanuit de bezette gebieden en vraagt om de territoriale onschendbaarheid en de politieke onafhankelijkheid van elke staat in de regio te garanderen; resolutie 1515 van 19 november 2003, waarin de Veiligheidsraad zich verbonden verklaart aan de visie van een regio waarin twee staten, Israël en Palestina, zij aan zij bestaan, binnen veilige en erkende grenzen; en resolutie 2334 van 23 december 2016, die VN-lidstaten verzoekt om in hun relaties met Israël een systematisch onderscheid ("differentiatie") te maken tussen Israël enerzijds en Israëlische nederzettingen in bezet Palestijns gebied anderzijds;
 - 3° het raadgevend advies van het Internationaal Gerechtshof van 9 juli 2004, dat herinnert aan het belang van het internationaalrechtelijk principe van de 'third state responsibility', inclusief de verantwoordelijkheid om een illegale situatie niet te erkennen en niet mee te werken aan de instandhouding ervan, dat de bouw van de muur en het daaraan verbonden bezettingsregime illegaal verklaart, en dat de ontmanteling van de muur eist, wat door de Israëlische staat werd genegeerd;
 - 4° de publicatie van het Amerikaanse plan voor het Israëlische-Palestijnse conflict op 28 januari 2020;
 - 5° het rapport van de VN-onderzoekscommissie voor Israël en Palestina van 14 september 2022, dat stelt: "there are reasonable grounds to conclude that the Israeli occupation of Palestinian territory is now unlawful under international law owing to its permanence and to actions undertaken by Israel to annex parts of the land de facto and de jure";
 - 6° het VN-rapport van Francesca Albanese waarin de speciale rapporteur over de situatie van de mensenrechten in de sinds 1967 bezette Palestijnse gebieden besluit, net als de niet-gouvernementele organisaties Human Rights Watch, Amnesty International, Al-Haq en B'Tselem, dat Israël ten aanzien van Palestina een apartheidsregime installeerde. Het Israëlische bewind beschouwt de collectieve Palestijnse identiteit als een bedreiging en dus worden Palestijnse symbolen aangevallen en probeert de Israëlische regering de Palestijnse cultuur te wissen en het land zijn inheemse identiteit te ontnemen. Ook de vorming en het functioneren van een Palestijns politiek leiderschap, en dus het recht op zelfbeschikking, wordt onmogelijk gemaakt. De speciale rapporteur besluit dat het einde van dit apartheidsregime een voorwaarde is om het vredesproces terug op gang te kunnen brengen;
- overwegende dat:
 - 1° de huidige regering-Netanyahu, waarvan ook de extreemrechtse partij Religious Zionism deel uitmaakt, expliciet voor het Joodse volk een exclusief en onvervreemdbaar recht op de Palestijnse gebieden afkondigt en zich ertoe verbindt om er Israëlische nederzettingen te promoten en te ontwikkelen;

- 2° in 2022 volgens de VN de meeste dodelijke slachtoffers sinds 2006 vielen als een gevolg van het offensief in Gaza en de bijna dagelijkse aanvallen op de Westelijke Jordaanoever;
 - 3° in 2022 veertig Palestijnse minderjarigen door het Israëliëse leger gedood werden en de teller voor 2023 nu al op dertig gedode Palestijnse minderjarigen staat;
 - 4° Israël recent in de Palestijnse stad Jenin met 'Huis en tuin' de grootste militaire operatie uitvoerde sinds de tweede intifada, begin jaren 2000. Door het grondoffensief en de luchtaanvallen met aanvalshelikopters en drones in een dergelijk dichtbevolkt gebied, kwamen minstens twaalf Palestijnen tussen 16 en 23 jaar om het leven. Volgens Artsen Zonder Grenzen wordt het de ziekenwagens verhinderd om tot bij de gewonden te geraken;
 - 5° elke vorm van annexatie een fundamentele aantasting betekent van de multilaterale internationale rechtsorde en een significante impact kan hebben op de regionale stabiliteit in het Midden-Oosten, en op die manier de vitale belangen van Vlaanderen en de Europese Unie aantast;
 - 6° de opheffing van de blokkade van Gaza door de Israëliëse overheid een noodzakelijke voorwaarde is om de economische wederopbouw van de Gazastrook mogelijk te maken;
- toont zich zeer bezorgd over de continue schending van het internationaal recht door de staat Israël en het gebrek aan respect voor tal van VN-resoluties;
- veroordeelt met klem de illegale Israëliëse annexatie en de schendingen van het Palestijnse recht tot zelfbeschikking;
- hoopt dat internationale druk ertoe kan leiden dat de voortdurende agressie wordt gestopt;
- vraagt de Vlaamse Regering om:
- 1° met de federale overheid en de andere gewesten initiatieven te nemen met derde landen op Europees en multilateraal niveau zodat een annexatie door Israël van de Palestijnse gebieden of van een deel ervan wordt voorkomen;
 - 2° een voorttrekkersrol te spelen op nationaal, Europees en multilateraal niveau zodat een lijst wordt opgesteld van effectieve tegenmaatregelen die een proportioneel antwoord zijn op elke Israëliëse annexatie van bezet Palestijns gebied;
 - 3° alle nodige maatregelen te nemen om de uitvoer stop te zetten van Vlaamse onderdelen van wapens, die in het conflict worden ingezet;
 - 4° de handelsrelaties met Israël en de werking van Flanders Investment & Trade in Israël zo nodig bij te stellen, en daarbij actief gebruik te maken van de recent geüpdatete VN-database van bedrijven actief in de Israëliëse nederzettingenindustrie. Flanders Investment & Trade te verzoeken om verscherpte richtlijnen op te stellen en te delen met Vlaamse bedrijven, om zo elke Vlaamse betrokkenheid bij financiële en economische activiteiten in de Israëliëse nederzettingen actief te ontmoedigen;
 - 5° een versterkte samenwerking met de Palestijnse Autoriteit op het vlak van onderwijs, jeugd en sport op te zetten;
 - 6° in elk diplomatiek contact met de Israëliëse regering aan te sturen op het naleven van het internationaal recht;

-
- vraagt de Europese Commissie om:
 - 1° het associatieakkoord tussen de EU en Israël op te schorten, zolang de Israëlische regering artikel 2 inzake de eerbiediging van de democratische beginselen en de fundamentele mensenrechten en artikel 83 betreffende de regel van oorsprong niet naleeft;
 - 2° een verbod op de invoer van producten uit illegale Israëlische nederzettingen uit te werken.

Staf AERTS
Mieke SCHAUVLIEGE
Jeremie VANEECKHOUT
Meyrem ALMACI
Imade ANNOURI
Elisabeth MEULEMAN